

Svar på skriftligt spörsmål SSS 475/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att sänka överföringspriserna på el

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 475/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml m.fl.:

Paketet med priser på överföring av el skulle tas upp till behandling i riksdagen redan inpå maj, men nu har riksdagen en stympad version av lagen. När får riksdagen ett lagförslag till behandling där man på ett effektivt sätt ingriper i de ständigt stigande priserna på överföringen av el och

ämnar regeringen beakta de i detta skriftliga spörsmål och i denna fråga nämnda lagmotion föreslagna fyra åtgärderna för att dämpa priserna på överföring av el?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering ska åtgärder för att dämpa överföringspriserna på el genomföras, såsom att utveckla såväl elnätets flexibilitet som alternativa sätt att särskilt i glesbygderna säkerställa elleveranssäkerheten. Dessutom ska möjligheten att mer än i nuläget begränsa den årliga förhöjningen av avgifterna på elöverföring utredas. Enligt regeringsprogrammet ska regeringen i sin beslutsfattning även beakta såväl funktionaliteten av livsviktig infrastruktur som befolkningens utkomst och funktionsförmåga. Enligt regeringsprogrammet ska levnadsmöjligheterna och förutsättningarna för företagande i hela Finland säkerställas på ett mångsidigt sätt så att regionernas och städernas behov beaktas, och människors rätt till basservice i glesbefolkade områden och skärgården tryggas genom att samarbetet mellan regionerna stöds, nya tillvägagångssätt införs och tillräckliga resurser anvisas (med tanke på tillgången på tjänster, social trygghet, förutsättningar för att kunna röra på sig).

Regeringens proposition om överföringspriserna på el har varit tänkt att lämnas till riksdagen våren 2020. Förutom åtgärderna kring överföringspriser har även förslag till regelverk kring genomförandet av EU:s paket för ren energi varit under beredning. Beredningen av propositionen hade på våren framskridit långt när riksdagens talmanskonferens 24.3.2020 fattade beslut om anordnandet av utskottsarbetet under undantagstillståndet. Enligt beslutet ska utskotten tills vidare endast behandla nödvändiga riksdagsärenden. Riksdagsgrupperna har senare även preciserat avtalat att helst inte lämna politiskt kontroversiella frågor till riksdagen under coronakrisen.

Statsrådets kansli gav ministerierna en instruktion 17.4.2020 där det konstateras att undantagstillståndet p.g.a. Covid-19-epidemin inverkar på hur lagberedningar framskrider och på arbetet i riksdagen. Ministerierna instruerades på grund av läget att lämna endast sådana regeringspropositioner till behandling i statsrådets plenum som är nödvändiga att behandla under riksdagens

Svar på skriftligt spörsmål SSS 475/2020 rd

vårsession. Regeringspropositioner om tidsbundna regelverk, som är nödvändiga på grund av undantagstillståndet eller som av andra skäl såsom införande av statsfördrag eller genomförande av EU-regelverk är brådskande, ansågs vara sådana.

Efter att statsrådets instruktion utfärdats beslöt arbets- och näringsministeriet att dela regeringspropositionen under beredning i två delar och lägga brådskande och redan försenade propositioner om genomförande av EU-regelverk i en separat proposition (RP 64/2020 rd) som lämnades till riksdagen den 7 maj 2020.

Regeringens proposition om priserna på elöverföring väcker politisk debatt och den torde lämnas till riksdagen under höstsessionen, förutsatt att riksdagen drar upp nya linjer för att ta regeringens propositioner till behandling.

Regeringen är av samma åsikt som den som ställer det skriftliga spörsmålet, visavi att åtgärder för att stävja överföringspriser behövs. Vad gäller den huvudsakligen av Samlingspartiet inlämnade lagmotionen som nämns i det skriftliga spörsmålet, innehåller den dock en mängd fundamentala problem: diskrepans såväl med EU:s lagstiftning och EU-domstolens rättspraxis som med egendomsskyddet som skyddas av grundlagen som en grundläggande rätt, samt möjligheten för elnätsägarna att genom företagsköp höja balansvärdena av nätbolag och samtidigt överföringspriserna artificiellt högt. Genomförandet av lagmotionen skulle koncentrera elnätens intäkter till ett fåtal av de största nätbolagen samtidigt som den långsiktiga och regionalt övergripande utvecklingen av elsystemet skulle äventyras. Regeringen söker sådana juridiskt hållbara åtgärder för att stävja överföringspriserna där de ovan nämnda effekterna undgås.

Helsingfors den 26 juni 2020

Näringsminister Mika Lintilä